

Prof. dr hab. Wiesław Grochowski
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Katowice, 20.07.2016 r.

adres do korespondencji:

Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego
w Katowicach
ul. Zacisze 3
40-025 Katowice

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym dra Jacka MUZYKA w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Krakowie, pismo Prodziekana Wydziału Instrumentalnego prof. Andrzeja Godka z dnia 25.05.2016 r., nr DII/Pr-I/2/2016/48. Zlecenie zostało podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 11.05.2016 r. (BCK-VII-L-6431/16), powołującą Komisję Habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Jacka Muzyka w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka, w której to Komisji została mi wyznaczona rola recenzenta dorobku Habilitanta.

Do ww. pisma została dołączona złożona przez Habilitanta dokumentacja, zawierająca:

1. Wniosek dra Jacka Muzyka do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów
2. Kwestionariusz osobowy
3. Kserokopię dowodu osobistego
4. Życiorys (w języku polskim i angielskim)
5. Informację o zdobytym wykształceniu i przebiegu pracy zawodowej (w języku polskim i angielskim)
6. Kserokopie dyplomów ukończenia studiów magisterskich w Polsce (Akademia Muzyczna w Krakowie) i USA (Mannes College The New School for Music)
7. Uwierzytelnioną kserokopię dyplomu Doktora Sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
8. Płytkę CD z dokumentalnym nagraniem Koncertu na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego
9. Autoreferat (w języku polskim i angielskim)
10. Wykaz dorobku artystycznego po uzyskaniu stopnia doktora
11. Informację o działalności dydaktycznej po uzyskaniu stopnia doktora
12. Kserokopie afiszy i programów koncertowych

Przedstawiona przez Habilitanta dokumentacja i aneks do dokumentacji zostały przygotowane w mojej ocenie bez należytej staranności, czego efektem są nieścisłości, braki i drobne błędy. M.in. w kwestionariuszu osobowym w rubryce „tytuł zawodowy” błędnie pojawił się wpis „doktor sztuki”. Na płycie z nagraniem koncertem, którego wykonanie stanowi zdaniem Habilitanta szczególne osiągnięcie artystyczne, nie podano czasu nagrania. Niezrozumiałym jest dla mnie fakt dwukrotnego zamieszczenia tego samego certyfikatu potwierdzającego warsztaty dla waltornistów, które przeprowadził Habilitant 30 lipca 2015 r., w Guayaquil w Ekwadorze. Zwracam również uwagę, że w dokumentacji brakuje oświadczeń reżysera nagrania Berndta Gottingera i dyrygentki JoAnn Falletty, pod batutą której został wykonany przez dra Jacka Muzyka Koncert na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego z towarzyszeniem Buffalo Philharmonic Orchestra. Oświadczenia te potwierdzałyby realizację koncepcji artystycznej Habilitanta, zgodnie z zaleceniem § 12 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2015 poz. 1842).

Podstawowe dane o Habilitancie

Dr Jacek Muzyk urodził się 16 stycznia 1963 roku w Radomiu. W latach 1983-1987 studiował na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie waltorni Włodzimierza Bajorka, uzyskując dyplom ukończenia studiów z wynikiem bardzo dobrym i tytuł magistra sztuki. Swoją edukację kontynuował w USA. W 1991 roku uzyskał stopień magisterski *Master of Music* Mannes College of Music w Nowym Jorku, a następnie był słuchaczem Juilliard School of Music w Nowym Jorku (*Advanced Certificate Program*) oraz Rice University w Houston (*Professional Studies Program*).

Dr Jacek Muzyk rozpoczął pracę zawodową w 1987 roku w Orkiestrze *Capella Cracoviensis* na stanowisku waltornisty-solisty. Następnie przez rok był drugim waltornistą w Orkiestrze *Sinfonia Varsovia*. W latach 1988-1989 zatrudniony był na stanowisku waltornisty-solisty w Polskiej Filharmonii Kameralnej. Habilitant etatowo związany był również z Polską Orkiestrą Radiową w Warszawie (waltornista-solista w latach 1993-1996), Filharmonią Narodową w Warszawie (muzyk tutti w latach 1996-1997), a także z Filharmonią Krakowską (waltornista-solista w latach 2001-2002). W latach 2002-2003 był drugim waltornistą Houston Grand Opera, a następnie został zatrudniony na stanowisku waltornisty-solisty w Dallas Symphony Orchestra (2003-2004). Od 2004 do 2011 roku i od 2012 roku do chwili obecnej jest waltornistą-solistą Buffalo Philharmonic Orchestra. W latach 2011-2012 był waltornistą-solistą Houston Symphony Orchestra. W swej bogatej karierze artystycznej dr Jacek Muzyk współpracował z wieloma polskimi orkiestrami. Były to m.in.: *Sinfonietta Cracovia*, Orkiestra Kameralna Polskiego Radia *Amadeus* (mylnie nazwana przez Habilitanta „Orkiestrą Kameralną Agnieszki Duczmal”), *Concerto Avenna*, Orkiestra Kameralna *Leopoldinum*, filharmonie w Łodzi, Gdańsku, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Opolu, Kielcach, Lublinie, Białymstoku, Słupsku, Kaliszu, Olsztynie. Habilitant współpracował również z wieloma orkiestrami za granicą, m.in. z Chicago Symphony Orchestra, Pittsburgh Symphony Orchestra, Saint Louis Symphony Orchestra, Saint Paul Chamber Orchestra, Los Angeles Philharmonic, Sun Valley Symphony Orchestra, Steamboat Springs Symphony Orchestra, Ars Nova Chamber Orchestra. W Europie były to Sinfonia Helvetica, Basel Sinfonietta, Danish Chamber Players, Camerata Sweden, a w Chinach – Shenzhen Symphony Orchestra.

Dr Jacek Muzyk ma w swoim dorobku pięć nagrań płytowych. Z Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia *Amadeus* pod dyrekcją Agnieszki Duczmal nagrał Koncerty W.A. Mozarta na róg i orkiestrę: D-dur KV 412 nr 1, Es-dur KV 417 nr 2, Es-dur KV 447 nr 3 i Es-dur KV 495 nr 4. Na drugiej płycie solowej Habilitant zarejestrował transkrypcje suit wiolonczelowych nr 1, 2 i 3 J.S. Bacha. Na płytach *Eine kleine Hornmusik* oraz *Il Corno Italiano* dr Jacek Muzyk realizował partię drugiej waltorni, towarzysząc Zbigniewowi Żukowi w Koncercie D-dur L. Mozarta oraz w dwóch Koncertach F-dur A. Vivaldiego. Oba te albumy zostały nagrane przy współudziale Orkiestry Kameralnej *Leopoldinum* pod dyrekcją Jana Staniendy. Płyta *Horn Constellation* zawiera utwory A. Skriabina, R. Straussa, G. Barboteu, V. Bujanovskiego, J.B. Arbana, M.L. Shawa, K. Fuchsa, M. Maraisa, w których waltornia prezentowana jest w różnych formacjach instrumentalnych. Habilitant brał również udział w nagraniach kilkudziesięciu płyt z polskimi i zagranicznymi orkiestrami, wykonując partie waltorni w dziełach symfonicznych literatury światowej, m.in. brał udział w nagraniu płyty, na której zarejestrowane zostały koncerty fortepianowe F. Chopina w interpretacji Krystiana Zimmermana z towarzyszeniem Polish Festival Orchestra. Album ten został uhonorowany nagrodą *Grammy*.

W **marcu 2015 r.**, uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie, Pan Jacek Muzyk uzyskał **stopień doktora sztuki** w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Andrzej Rzymkowski, a recenzentami byli prof. dr hab. Edward Daniecki i prof. dr hab. Wiesław Grochowski.

Ocena autoreferatu

W autoreferacie dr Jacek Muzyk bardzo szczegółowo przedstawił swoją artystyczną drogę, od momentu rozpoczęcia nauki w szkole muzycznej, aż do chwili obecnej. Autoreferat Habilitanta w zasadzie ma charakter szeroko rozbudowanego życiorysu. Nie znalazłem w nim wyjaśnienia co było inspiracją dla Habilitanta, że wybrał nagranie z publicznego wykonania Koncertu na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego jako dzieła artystycznego w przewodzie habilitacyjnym. Dr Jacek Muzyk podkreśla w autoreferacie ogromną rolę jaką w jego rozwoju artystycznym odegrali profesorowie waltorni, z którymi pracował w czasie warsztatów i kursów muzycznych oraz studiów w USA. Spośród wielu uznanych pedagogów Habilitant wymienia m.in. Františka Šolca, Hermanna Baumanna, Andrzeja Pisulę, Davida Jolleya i przede wszystkim Williama VerMeulena. W opinii Habilitanta to właśnie prof. VerMeulen wywarł największy wpływ na jego rozwój.

Pan dr Jacek Muzyk stwierdzając, że „*metody nauczania aplikowane w czasie moich studiów były czysto intuicyjne i raczej obliczone na zlikwidowanie największego zagrożenia jakim był 'KIKS'*”, krytycznie ocenia system kształcenia waltornistów w Polsce. Kilka zdań dalej, opisując doświadczenia wynikające z uczestniczenia w kursie prowadzonym przez Hermanna Baumanna w Wiedniu, przyznaje jednak: „... *udało mi się też odmitologizować stereotypową opinię o niezwykle wysokim poziomie wykonawczym kolegów zza zachodniej granicy. Wszyscy mieliśmy podobne problemy;...*”. Również w wywiadzie, którego Habilitant udzielił poznańskiemu dodatkowi Gazety Wyborczej w 2006 r., wypowiada się krytycznie na ten temat. Przed transformacją ustrojową w Polsce, mimo braku podręczników metodycznych, instrumentów, akcesoriów oraz ograniczonego dostępu do nagrań wirtuozów waltorni i możliwości wymiany doświadczeń pedagogicznych, system szkolnictwa w Polsce wykształcił wielu wspaniałych waltornistów. Wśród nich należy wymienić laureatów międzynarodowych konkursów muzycznych, m.in. Józefa Brejzę, Alfreda Kasprzoka, Józefa

Szczegółskiego, Kazimierza Machalę, Henryka Kalińskiego, Zbigniewa Żuka, Dariusza Mikulskiego. W autoreferacie dostrzegłem również pewną nieścisłość. Habilitant napisał: „Zwieńczeniem była piątka z wyróżnieniem otrzymana po zagranii egzaminu dyplomowego”. Dołączona kserokopia dyplomu tego nie potwierdza. Pozytywnym przesłaniem płynącym z autoreferatu jest godna podziwu determinacja Habilitanta w osiąganiu doskonałości oraz konsekwencja w dążeniu do zamierzonego celu poprzez ogromną i systematyczną pracę. Dr Jacek Muzyk prezentuje bardzo ciekawy i oryginalny sposób utrzymania wysokiej formy wykonawczej. Jest to częsty udział w przesłuchaniach konkursowych do innych orkiestr. Przynosi to wymierne efekty w postaci nawiązania współpracy z najlepszymi amerykańskimi orkiestrami, takimi jak Chicago Symphony, Los Angeles Philharmonic, Pittsburgh Symphony i inne.

Jak już wspomniałem wcześniej, w swoim autoreferacie Habilitant nie wyjaśnia dlaczego nagranie utworu Krzysztofa Pendereckiego z koncertu publicznego wybrał jako dzieło artystyczne w przewodzie habilitacyjnym. Dr Jacek Muzyk jako pole swoich naukowych i artystycznych poszukiwań wskazuje kwestię przygotowania i prezentacji repertuaru solowych partii rogu w utworach symfonicznych, co było przedmiotem jego przewodu doktorskiego. Mimo zastrzeżeń autoreferat oceniam pozytywnie.

Ocena dorobku artystycznego

Dorobek artystyczny Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora sztuk muzycznych nie jest zbyt obszerny, ze względu na fakt, że obejmuje on okres zaledwie kilkunastu miesięcy. Składają się jednak na niego osiągnięcia o wysokiej randze artystycznej. Dr Jacek Muzyk wystąpił 7 razy jako solista z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych w USA (Buffalo, Swormville, Georgetown), Ekwadorze (Guayaquil), Kolumbii (Bogota), Polsce (Olsztyn), wykonując koncerty waltorniowe W. A. Mozarta, R. Straussa, K. Pendereckiego, J. Williamsa. Wykonał również 5 recitali solowych w USA, Ekwadorze i Polsce, których program zawierał głównie utwory na waltornię solo, m.in. transkrypcję Suitę wiolonczelowej nr 1 J.S. Bacha. Recitale te były wykonane przez Habilitanta podczas prowadzonych przez niego warsztatów instrumentalnych. Dr Jacek Muzyk brał także udział w recitalu dyplomowym Sary Newton na Uniwersytecie w Buffalo, wykonując z nią *Concertino* op. 43 Ignaza Lachnera. Habilitant był wykonawcą 3 koncertów kameralnych. Dwukrotnie były to koncerty kwintetu blaszanego w Buffalo, podczas których zaprezentowane zostały utwory kompozytorów amerykańskich. W maju 2015 r., w ramach Virginia Arts Festival, wykonał w zespole kameralnym *Das Lied von der Erde* G. Mahlera w opracowaniu Arnolda Schoenberga i Reinera Riehna. Solistami byli Susan Platts (mezzosopran) i Charles Reid (tenor). Zespół wystąpił pod dyrekcją JoAnn Falletty. Również jako muzyk orkiestrowy Habilitant w omawianym okresie brał udział w wielu koncertach Buffalo Philharmonic Orchestra, wykonując partię pierwszej waltorni, m.in. w I i V Symfonii G. Mahlera i *Symfonii alpejskiej* R. Straussa. Te bardzo eksponowane, czasami wręcz solistyczne partie waltorni można z powodzeniem porównać do koncertu solowego. Ich realizacja daje waltorniście ogromną satysfakcję artystyczną. Za ważne osiągnięcie dra Jacka Muzyka uważam jego współpracę z Los Angeles Philharmonic. Habilitant brał udział w nagraniu 2 płyt przez Buffalo Philharmonic Orchestra oraz albumu z muzyką kameralną, na którym zarejestrowano *Das Lied von der Erde* G. Mahlera. W dokumentacji nie zostały przytoczone dane identyfikujące wyżej wymienione nagrania płytowe.

Reasumując stwierdzam, że różnorodność działalności artystycznej, renoma koncertów, solistów i zespołów z jakimi współpracuje Habilitant wnoszą znaczący wkład w światową kulturę muzyczną.

Ocena dorobku dydaktycznego

Istotnym polem aktywności zawodowej Habilitanta jest jego działalność edukacyjna. W załączonej dokumentacji i aneksie dr Jacek Muzyk wymienia tylko wykłady i warsztaty, które prowadził od chwili uzyskania stopnia doktora. Nie wspomina o swej pracy dydaktycznej w placówkach edukacyjnych ani w życiorysie, ani w curriculum vitae. Natomiast w kwestionariuszu osobowym wymienia m.in. Uniwersytet w Buffalo, gdzie – jak pisze – jest zatrudniony od 2007 r. jako *adjunct lecturer* oraz Eastman School of Music, gdzie w latach 2015-2016 pracował również jako *adjunct lecturer*. Na stronie internetowej Uniwersytetu w Buffalo zamieszczona jest informacja, że Pan dr Jacek Muzyk zatrudniony jest na stanowisku *adjunct instructor of music*, natomiast strona internetowa Eastman School of Music podaje tylko prof. Petera W. Kurau jako prowadzącego klasę waltorni. Dr Jacek Muzyk powinien w dokumentacji jednoznacznie określić formę współpracy z tą instytucją. Habilitant nie podaje żadnych informacji jakie zajęcia prowadzi, z iloma studentami pracuje, jakie odniósł sukcesy będąc pedagogiem. W omawianym okresie dr Jacek Muzyk przeprowadził 10 warsztatów waltorniowych w Polsce, USA i Ekwadorze. Habilitant wymienia również w swoich dokonaniach warsztaty, które będzie realizował w najbliższej przyszłości. Do dokumentacji dołączonych zostało kilka pozytywnych opinii i podziękowań od dyrektorów szkół i instytucji, w których przeprowadził warsztaty waltorniowe. W związku z brakiem szczegółowych informacji na temat działalności pedagogicznej Habilitanta, nie jestem w stanie dokonać jednoznacznej oceny jego dorobku w tym zakresie.

Ocena dzieła wskazanego jako szczególne osiągnięcie

Dr Jacek Muzyk wskazał jako oryginalne osiągnięcie artystyczne w swoim postępowaniu habilitacyjnym nagranie *live* z koncertu, podczas którego wystąpił jako solista w Koncercie na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego. Towarzyszyła mu Buffalo Philharmonic Orchestra pod dyrekcją JoAnn Falletty. Habilitant wykonał to dzieło dwukrotnie - w dniach 24 i 25 kwietnia 2015 r. Koncerty odbyły się w Kleinhaus Music Hall w Buffalo. Reżyserem nagrania był Bernd Gottinger. Na płycie zarejestrowany jest koncert, który odbył się 25 kwietnia 2015 r.

Światowe prawykonanie Koncertu na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego miało miejsce 5 maja 2008 r. w Bremen. Partię solową wykonał Radovan Vlatković, któremu kompozytor zadedykował swoje dzieło. Soliście towarzyszyła Orkiestra Bremer Philharmoniker - pod osobistą dyrekcją Pendereckiego.

Koncert stawia przed solistą bardzo wysokie wymagania. Z tego też powodu nie należy do utworów zbyt często wykonywanych. Według mojej wiedzy dr Jacek Muzyk jest pierwszym polskim waltornistą, który dokonał nagrania tego dzieła.

Płyta CD jest dowodem kreatywności i wysokiego poziomu wykonawczego Habilitanta. Wrażliwość artystyczna i profesjonalny warsztat sprawiają, że słuchając nagrania obcuje się

ze sztuką wysokiej próby. Solista właściwie odczytał intencje kompozytora – od klasycznej proporcjonalności, przez romantyczny emocjonalizm, aż po dwudziestowieczną groteskę połączoną z absurdem. W otwierającym Koncert *Lento assai* (passacaglia) brzmienie rogu jest miękkie i łagodne, współgrające z trzema waltorniami w partii orkiestry. W głównej części dzieła – *Rondo da caccia*, w której słychać odgłosy polowania i walki, waltornia brzmi ekstatycznie. W całości nagranie mieni się wieloma barwami i słucha się go z przyjemnością.

Konkluzja

Na podstawie przeprowadzonej analizy dorobku artystycznego, dydaktycznego oraz dzieła artystycznego w postaci płyty CD z dokumentalnym nagraniem Koncertu na róg i orkiestrę *Winterreise* Krzysztofa Pendereckiego stwierdzam, że wszechstronna działalność dra Jacka Muzyka wnosi znaczący wkład w reprezentowaną przez niego dyscyplinę artystyczną. Na szczególne podkreślenie zasługuje rola jaką Habilitant odgrywa w popularyzacji muzyki polskiej za granicą. Mimo zgłoszonych przeze mnie zastrzeżeń i wątpliwości oraz niemożności pełnej oceny dorobku dydaktycznego uważam, że osiągnięcia artystyczne oraz wysoka jakość nagrania uzasadniają w moim przekonaniu pozytywną opinię dokonań Habilitanta.

Stwierdzam, że dorobek dra Jacka Muzyka jest znaczący i spełnia wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

